

ROZEZNÁTE - POZNÁTE - NAJDETE? - LXXIV.

Středa, 08. února 2012

„Není důležité vědět, aby byl dlouho, ale aby byl spokojen se svým životem a šťasten svými konáními. Je-li v tomto šťastná osoba i kousek šťastných jiných, pak je život krásný.“ Tato slova, s nimiž se mimochodem ztotožňuji, vykládl moudrý muž, jehož jméno je obsahem dnešní hádanky.

Náš známý-neznámý se narodil 20. února 1869 v Lysé nad Labem do rodiny lékaře. I on sám vystudoval lékařství, promoval 28. 7. 1895, následně nastoupil na pozici asistenta profesora Maydla na chirurgické klinice v Praze. V letech 1912 - 1913 se aktivně zúčastnil I. balkánské války, kde významně pomohl zachránit lidské životy. Z počtu 1800 tehdy provedených operací pouze 40 připadalo na smrt pacienta. Roku 1921 byl jmenován profesorem II. Chirurgické kliniky UK, která byla tehdy umístěna v Pražském sanatoriu v Podolí. Bez velkých oficiálních uveřejnění uvedl do provozu Pražské sanatorium, dnes známé jako Ústav pro péči o matku a dítě. Poněkud kostrbatý název se sice obecně neví, zato porodnice v Podolí nezná jen málokdo. Během cestování a roku 1908 navštívil USA. Zřejmě nejvíce ho ovlivnila návštěva nemocnice St. Mary sester sv. Františky v Rochesteru v Minnesotě, kde působila bratrská dvojice chirurgů Charlese a Williama Mayo (dnešní známá klinika Mayo). Povšiml si jejího rozsáhlého vědeckého zázemí i toho, že platby bohatých pacientů jsou stanoveny tak, aby s nimi bylo možné poskytovat i určitý objem zdravotní péče pro nemajetné. Přesto nemocnice zůstávala výnosným podnikem. Stejný systém tedy naplánoval i pro své sanatorium.

Svého záměru velmi prozíravě tajil až do doby, než se mu na jaře roku 1909 podařilo v Podolí přiměřeně podvyhledat vhodný pozemek, asi čtyřhektarovou zanedbanou zahradu zvanou „Neumanka“. Protože si uvědomoval, že jeho vlastní finanční prostředky na výstavbu sanatoria v žádném případě nebudou stačit, chybějící shromáždil formou upisování. S nadšením o peněžité vklady do budoucího podniku se obrátil na ty, které znal nejlépe, české kolegy z univerzity a praktické lékaře. Zajímavá investiční příležitost je rychle oslovila. Již 9. února 1909 podařilo tímto způsobem shromáždit 240 000 korun a vyhlášený pozemek zakoupit. Během dvou let v Praze vyrostlo sanatorium, kterému se nemohlo rovnat žádné podobné zařízení v Evropě. K údivu se nekonalo žádné slavnostní zahájení provozu. Historické záznamy jen suše konstatují, že 29. května 1914 byl přijat první pacient... Ve své praxi prosazoval zejména diagnostiku a léčbu pomocí rentgenových paprsků. Zakoupil z vlastních prostředků rentgenový přístroj, jehož cena přesahovala výše jeho ročního platu. Krátce po objevu Roentgenových paprsků roku 1895 provedl první operaci na základě rentgenové diagnostiky. Stal se zakladatelem české lékařské rentgenologie a radiologie a byl propagátorem rentgenologie nejen jako diagnostické metody, ale také jako doplňkové léčby zhoubných nádorů. Zaplatil za to exartikulaci lanky prstu na levé ruce. Větinina z nás má jeho jméno spjata s ústavem nesoucím jeho jméno, který byl postaven v Praze podle vzoru St. Mary's Hospital v americkém Rochesteru. Pamětní desku na jeho počest lze najít v Praze 2 - ul. V pevnosti 4/13. Jeho jméno je rovněž vyryto na pomníku obětí rentgenové radioaktivní záření v Hamburku. Jeho konání nikdy nechyběla stálost a důslednost, a přeměřením hluboký zájem o sociální problémy. Smyslem jeho práce vždy bylo pomáhat. Zemřel 26. října 1926 ve své vile v Harrachově, pohřben je na Vyšehradě. Věřím, že mnozí z vás už tuší jméno tohoto předního chirurga, rentgenologa, radiologa a iniciátora zdravotních a sociálních aktivit. Ti, kteří váhají, nechť se jako vždy podívají do rozluštění hádanky. Přijemné chvíle u hádání přejeme MIA a jako vždy - neposvětíme své odpovědi do komentářů (nekaždý hádání jiným).